

Nr 150.

Av herr **Holmström**, med förslag till viss ordningsföreskrift i avseende å riksdagsmannaval och kommunala val.

§ 57 lagen om val till riksdagen har följande lydelse:

»Valet äger rum inför öppna dörrar. Ej må därvid tal hållas, eller tryckta eller skrivna upprop till de väljande tillåtas inom vallokalen.

Det åligger de närvarande att ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, som valförrättaren för ordningens upprätthållande och valförrättningens behöriga fortgång finner skäl meddela. Uppstår oordning, som ej kan avstyras, äge valförrättaren att avbryta förrättningen.

I vallokal skall exemplar av denna lag finnas anslaget.»

Samma föreskrifter återfinnas i den kommunala vallagen av år 1930 § 21.

Det är helt naturligt, att den makt som har lagts i valförrättarens hand icke kunnat leda till utbildande av någon enhetlig praxis. I vissa fall ha mycket rigorösa föreskrifter utfärdats, i andra fall inga alls. Redan detta synes vara ett missförhållande, som är värt lagstiftarnes uppmärksamhet. Men särskilt tydligt blir, att någon enhetlig regel angående ordningen i vallokalen är av behovet påkallad, när man tar del av de bilagor, som vidfogats denna motion (bilaga 1, 2 och 3). Av dessa framgår, att det kunnat förekomma, att ett parti haft representanter sittande inne i vallokalen, vilka följt valförrättningen och i sina röstlängdsavskrifter avprickat varje röstande. Sådana åtgärder äro visserligen icke agitation, men måste anses utgöra en så väsentlig förutsättning för partiernas valdagsagitation, att de icke borde få vidtagas inom vallokalen. Ty allmänhetens uppfattning om ordningen i vallokalen och tilltron till opartiskheten kan bli lidande på att en valförrättare tillåter sådant som inom ett närbeläget valdistrikt betecknas som oordning och förbjudes. Skall sådant tillåtas, bör det sålunda uppenbarligen få förekomma överallt.

I överensstämmelse härmed hemställes,

att riksdagen ville besluta sådan ändrad lydelse av § 57 i lagen om val till riksdagen samt i § 21 i den kommunala vallagen, att partiernas representanter icke måtte tillåtas inne i vallokalen anteckna de röstande,

samt att konstitutionsutskottet måtte formulera de härför nödiga lagändringarna.

Stockholm den 20 januari 1934.

Nils Holmström.

Bilaga 1.

Vid riksdagsmannavalet i Flen den 18 september 1932 observerade under-tecknade hurusom några personer från ett visst parti tagit plats inne i vallokalen och, försedda med avskrift av röstlängden, där gjorde avprickningar av de röstande. Då denna avprickning givetvis måste stå i samband med agitationens teknik, anse vi, att densamma ej bort få förekomma inom nämnda lokal.

Andra partier begagnade sig av samma metod, men uppehöll sig därvid utanför själva vallokalen.

Flen den 14 januari 1933.

David Lengquist.
Disponent.

C. W. Johanson.
Disponent.

A. H. Ericson.
Valnämndsordf.

Bilaga 2.

Vid valförrättningen i Flen till riksdagens andra kammare den 18 september 1932 uppmärksamgjordes valförrättaren av undertecknad på att valagitationen fortsattes inom själva vallokalen genom att särskild avprickning av de röstande ägde rum från visst parti samt att de 3 à 4 personerna då och då meddelade sig med varandra angående de röstande. Då avprickarna ej hunno med arbetet kommunicerade de med de röstande efter röstavlänningen, fortfarande inne i vallokalen. Rapportföringen var så tydlig och klar att man ej på något sätt kan fritaga vederbörande från att hela detta arbete inom vallokalen var ett fullföljande av den pågående agitationen. Detta styrktes ytterligare när utanför vallokalen arbetande krafter gingo in och förfrågade sig hos avprickarna.

Valförrättaren meddelade senare att han ej kunde göra någonting åt detta, då vid denna agitation ej förekom varken tal eller tryckta eller skrivna upprop till de väljande inom vallokalen, som lagen angiver.

Nils Bohman.
Ombudsman, Flen.

Bilaga 3.

Vid riksdagsvalet inom Blacksta kommun 1932 befann sig under valets gång en representant från socialdemokratiska partiet inne i själva vallokalen och prickade av de röstande i tur och ordning, vilket härmed intygas.

Erik Weinberg.
Agronom, Blackstaby pr Vadsbro.